

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs I. Vtrum filius Dei debuerit assumere verum corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Ad secundum dicendum, quod (sicut dictum est) oportuit eum, qui peccata venerat tollere, esse à peccatoribus segregatum, quantum ad culpam, cui Adam subiacebat, & quem Christus à suo delicto eduxit: ut dicitur Sep. 10. Oportebat autem eum, qui mundare omnes venerat, non esse mundandum, sicut, & in quolibet genere motus primum mouens est immobile secundum illum motum: sicut primum alterans est inalterabile. Et ideo non fuit conueniens, ut assumeret humanam naturam in ipso Adam.

Ad tertium dicendum, quod quia Christus maxime debebat esse à peccatoribus segregatus, quantum ad culpam quasi summam innocentia obtinens, conueniens fuit, ut à primo peccatore usque, ad Christum perueniretur, medijs quibusdam iustis, in quibus præsulgerent quedam insignia futurae sanctitatis. Et propter hoc etiam in populo, ex quo Christus erat nasciturus, instituit Deus quadam sanctitatis signa, quæ inciperunt in Abraham, qui primus promissionem accepit de Christo, & circumcissionem in signum fœderis consummandi: ut dicitur Gen. 17.

Sensus quaestio.

POSTREMA tituli verba, nimirum ex stirpe Adæ posita sunt ad differentiam aliorum modorum, quibus poterat Deus ex infinita sua potentia & sapientia naturam aliquam humanam producere, & eam sibi personaliter copulare: Tres verò præcipuos modos recenset in expositione tituli Cai.

Forma Textus.

CONCLUSVS. est: Conueniens fuit, quod Filius Dei humanam naturam assumeret ex stirpe Adæ. Probatur primò in argumento, sed contra auctoritate Scripturæ Luc. 3. Secundò auctoritate Augustini lib. 13. de Trinitate, cap. 18. ut patet in textu. Tertio, probatur tribus rationibus. Prima: quia hoc videtur ad iustitiam pertinere ut ille satisfaciatur qui peccauit; ergò de natura per peccatum corrupta debuit assumi id, per quod satisfactio erat implenda pro tota natura. Secunda ratio est: quia hoc pertinet ad maiorem hominis dignitatem; ergò. Antecedens probatur; quia sic victor diaboli ex illo genere nascitur, quod per diabolum fuerat victum. Tertia ratio est; quia per hoc Dei potentia magis ostenditur; ergò. Probatur antecedens; quia filius Dei assumendo naturam humanam ex stirpe Adæ assumpsit de natura corrupta & infirma id, quod in tantam virtutem & dignitatem est promotum.

Expositio Textus.

Vide pulchram & excellenti Theologo dignam speculationem Caiet. circa secundam rationem D. Tho. & ea quæ notat Porrecta circa respons. ad 3. & in appendice: Cætera perspicua sunt.

QVAESTIO QVINTA.

De modo vniõis ex parte partium humana naturæ in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de assumptione partium humane naturæ.

Et circa hoc queruntur quatuor.

Primò, utrum Filius Dei debuerit assumere verum corpus.

Naz. in D. Tho. 3. partem

Secundò, utrum assumere debuerit corpus terrenum, scilicet carnem & sanguinem.

Tertio, utrum assumpsit animam.

Quarto, utrum assumere debuerit intellectum.

Ratio ordinis.

NOTIORIBVS secundum ordinem cognitionibus supernaturalis huius mysterij, quod ex assumpta carne dicitur Incarnatio procedens S. D. in hac quaestione de modo vniõis ex parte partium humane naturæ, inchoat à corpore proponens primò quaestum in vniuersali in 1. a. 2. magis in particulari in 2. a. Deinde in 3. art. quaestionem mouet de anima in communi. Postremò specialiter querit de anima rationali in ult. a. singulos articulos singulis opponens hereticorum delirij.

ARTICVLVS I.

Utum filius Dei debuerit assumere verum corpus.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod Filius Dei non assumpsit verum corpus. Dicitur enim Philip. 2. quod in similitudinem hominum factus est. Sed quod est secundum veritatem, non dicitur esse secundum similitudinem: ergo Filius Dei non assumpsit verum corpus.

Præterea, Assumptio corporis in nullo derogauit dignitati diuinitatis: dicit enim Leo Papa in sermone de Nat. quod nec inferiorem naturam consumpsit glorificatio, nec superiorem minuit assumptio. Sed hoc ad dignitatem Dei pertinet, quod sit omnino à corpore separatus. Ergò videtur, quod per assumptionem non fuerit Deus corpori vnitus.

Præterea, Signa debent respondere signatis. Sed apparitiones veteris Testam. quæ fuerunt signa apparitionis Christi non fuerunt secundum corporis veritatem, sed secundum imaginariam visionem: sicut pater Isaac vidit Dominum sedentem, &c. Ergò videtur, quod etiam apparitio filij Dei in mundo, non fuerit secundum corporis veritatem, sed solum secundum imaginationem.

Sed contra est, quod dicit Aug. in lib. 83. qu. Si phantasma fuit corpus Christi, fessellit Christus. Et si fessellit, veritas non est. Est autem veritas Christus. Ergo non fuit phantasma corpus eius. Et sic patet, quod verum corpus assumpsit.

Respondeo dicendum, quod sicut dicitur in libr. de Ecclesiasticis dogmatibus, natus est Dei Filius, non putatus, quasi imaginatum corpus habens, sed corpus verum.

Et huius ratio potest tripliciter assignari. Quarum prima est ex ratione humane naturæ: ad quam pertinet verum corpus habere. Supposito igitur ex præmissis, quod conueniens fuerit filium Dei assumere humanam naturam, consequens est, quod verum corpus assumpsit. Secunda ratio sumi potest ex his, quæ in mysterio Incarnationis sunt acta. Si enim non fuit verum corpus eius, sed phantasticum; ergo nec veram mortem sustinuit: nec aliquid eorum, quæ Euangelistæ de eo narrant, secundum veritatem gessit, sed solū secundum apparentiam quandam. Et sic etiam sequeretur, quod non fuerit vera salus hominis subsecuta: oportet enim effectum causæ proportionari. Tertia ratio potest sumi ex ipsa dignitate personæ assumptis: quæ, cum sit veritas, non decuit, ut in eius opere aliqua fictio esset. Vnde, & Dominus hunc errorem per seipsum excludere dignatus est, Luc. ult. cum discipuli conturbati, & conterriti, putabant se spiritum videre, & non verum corpus: & ideo se eius palpatum præbuit, dicens: Palpate, & videte: quia

quia spiritus carnem, & ossa non habet, sicut me videtis habere.

Ad primum ergo dicendum, quod similitudo illa ex-
primit veritatem humanam naturam in Christo, per mo-
dum, quo omnes, qui vere in natura humana existunt,
similes specie esse dicuntur: non autem intelligitur si-
militudo phantastica. Ad cuius evidentiam Apostolus
subiungit, quod factus est obediens usque ad mortem,
mortem autem crucis. Quod fieri non potuisset, si esset so-
la similitudo phantastica.

Ad secundum dicendum, quod per hoc, quod Filius
Dei verum corpus assumpsit, in nullo est eius dignitas
diminuta. Vnde Aug. dicit in lib. de fid. ad Pet. cap. 2. to.
3. Examinavit seipsum, formam servi accipiens, ut fieret
seruus: sed formae Dei plenitudinem non amisit. Non e-
nim Filius Dei sic assumpsit verum corpus, ut forma cor-
poris fieret. Quod repugnat diuinae simplicitati, & puri-
tati. Hoc enim esset, assumere corpus in unitatem natu-
rae. Quod est impossibile, ut ex supra dictis patet. Sed sal-
ua distinctione naturae assumpsit corpus in unitatem
personae.

Ad tertium dicendum, quod figura debet respon-
dere rei, quantum ad similitudinem, non quantum ad
rei veritatem. Si enim secundum omnia esset similitudo,
iam non esset signum, sed ipsa res: ut Damas. dicit in 3.
lib. cap. 26. Conueniens ergo fuit, ut apparitiones ve-
te. essent secundum apparentiam, quasi figurae: appa-
ritio autem filij Dei in mundo, esset secundum corporis
veritatem, quasi res figurata per illas figuras. Vnde di-
cit Apostolus. 2. Col. 2. Quae sumus vmbra futurorum, corpus
autem Christi.

Sensus quaesiti.

MOVETUR hoc quaesitum ut veritas Ca-
tholica definiatur aduersus Manichaeos,
Marcionistas & alios haereticos corporis verita-
tem in Christo negantes. Et sermo est de corpo-
re phylico ad genus substantiae pertinente.

Forma Textus.

CONCLUS. est: Filius Dei verum corpus assum-
psit. Probatur primo auctoritate Augustini in
argumento, sed contra, & auctoritate libri de Ec-
clesiasticis dogmatibus in corpore. Secundo proba-
tur tribus rationibus. Prima est ex ratione hu-
manae naturae: quia conueniens fuit Christum as-
sumere humanam naturam; ergo, & verum cor-
pus assumpsit. Antecedens patet ex quaest. praecedenti:
Consequentia vero probatur; quia ad rationem
humanam naturae pertinet corpus habere. Secunda ratio
sumitur ex ijs, quae in Mysterio Incarnationis sunt acta;
quia, si corpus assumptum à Filio Dei non fuit verum corpus;
ergo, nec veram mortem sustinuit, nec aliquid eorum, quae
Euangelistae de eo narrant, secundum veritatem
gessit; sed solum secundum apparentiam quan-
dam; ergo nec fuit vera salus hominis subsecuta.
Probatur haec secunda consequentia; quia oportet
effectum causae proportionari: causa vero sa-
lutis est Christi mors, & aliae Christi actiones, &
passiones; ergo, si Christus veram mortem non
sustinuit, &c. non fuit vera salus hominis subsecuta.
Tertia ratio sumitur ex dignitate personae as-
sumentis: Quia persona assumens est veritas; ergo
verum corpus assumpsit. Consequentia proba-
tur; quia veritatem non decet aliqua fictio. Ulti-
mo probatur conclusio auctoritate Domini Luc.
vlt. ut patet in textu.

Expositio Textus.

CONCLUSIO praesentis art. est fidei dogma
certissimum in sacris litteris expressum Matt.
1. & Luc. 2. Vbi narratur Christi natiuitas ex Vir-

gine. Et Luc. vlt. ut notatur in textu, & Ioan. 1. vbi
dicitur: Verbum caro factum est. Et Rom. 1. Qui fa-
ctus est ei ex femine David secundum carnem. Et ad
Gal. 4. Misit Deus filium suum factum ex muliere.
Quam veritatem Ecclesia in multis generalibus
Concilijs firma fide à fidelibus custodiendam
definiuit. Et Patres ac Scholastici Doctores plu-
ribus argumentis ex diuina Scriptura & lumine
naturalis petitis comprobarunt. Concilia & Do-
ctores nonnullos refert Medina super hoc art. Vi-
dendus est D. Thom. in 4. contra gent. cap. 29. &
seq.

ARTICVLVS II.

B Vtrum filius Dei debuerit assumere corpus terre-
num, scilicet carnem, & sanguinem.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod Chri-
stus non habuerit corpus carnale, siue terrestre, sed
coeleste: dicit enim Apost. 1. ad Cor. 15. Primus homo
de terra terrenus, secundus homo de caelo coelestis. Sed
primus homo, scilicet Adam, fuit de terra, quantum ad
corpus, ut patet Gen. 1. Ergo etiam secundus homo, scilicet
Christus, fuit de caelo, quantum ad corpus.

Præterea, 1. ad Cor. 15. dicitur, Caro, & sanguis re-
gnum Dei non possidebunt. Sed regnum Dei principaliter
est in Christo. Non ergo in ipso est caro, & sanguis,
sed magis corpus coeleste.

Præterea, Omne, quod est optimum, est Deo attri-
buendum. Sed inter omnia corpora nobilissimum est
corpus coeleste. Ergo tale corpus debuit Christus assume-
re.

Sed contra est, quod Dominus dicit Luc. vlt. Spiritus
carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. Caro
autem, & ossa non sunt ex materia coelestis corporis,
sed ex inferioribus elementis. Ergo corpus Christi non
fuit corpus coeleste, sed carneum, & terrenum.

Respondeo dicendum, quod eisdem rationibus appa-
ret, quare corpus Christi, non debuit esse coeleste,
quibus offensus est, quod non debuit esse phantasticum.

Primo enim, quia sicut veritas humana natura non
saluaretur in Christo, si corpus eius esset phantasticum
(ut posuit Manichaeus) ita etiam non saluaretur, si po-
neretur coeleste: sicut posuit Valentinus. Cum enim for-
ma hominis sit quadam res naturalis, requirit deter-
minatam materiam, scilicet carnes & ossa, quae in ho-
minis distinctione poni oportet, ut patet per Philosophum
Met. 7.

Secundo, quia hoc etiam derogaret veritati eorum,
qua Christus in corpore gessit. Cum enim corpus coeleste
sit impassibile, & incorruptibile (ut probatur in primo de
caelo) si Filius Dei corpus coeleste assumpsisset, non vere e-
surisset, nec sitisset, nec etiam passionem, & mortem sus-
tinuisset.

Tertio etiam, derogaret veritati diuinae. Cum enim
Filius Dei se hominibus ostenderit, quasi corpus car-
neum, & terrenum habens, fuisse falsa demonstrationem,
si corpus coeleste habuisset. Et ideo in libr. de Ecclesiasticis
dogmatibus dicitur, Natus est Dei filius carnem ex Vir-
ginis corpore trahens, & non de caelo secum affe-
rens.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus dici-
tur de caelo descendisse dupliciter. Vno modo ratione
diuinae naturae: non ita quod natura diuina in caelo esse
desierit, sed quia in inferioribus nouo modo esse coepit, scilicet
secundum naturam assumptam: secundum illud
Ioan. 3. Nemo ascendit in caelum, nisi qui descendit de
caelo Filius hominis, qui in caelis est. Alio modo ratione
corporis: non quia ipsum corpus Christi secundum suam
substantiam de caelo descenderit, sed quia virtute coele-
sti, id est Spiritu sancto est eius corpus formatum. Vnde